

A SZAKDOLGOZAT TARTALMI KIVONATA

A környezeti nevelés lehetőségei az általános iskola 1-4. osztályban a 2020-as Nemzeti Alaptanterv alapján

Balogh Szabina

Tanító szak, levelező tagozat

Magyar Agrár- és Élettudományi Egyetem Kaposvári Campus Neveléstudományi Intézet

Belső témavezető: Dávid János, főiskolai docens, Magyar Agrár- és Élettudományi Egyetem Kaposvári Campus

Szakedolgozatom témája a környezeti nevelés az általános iskolában a fenntartható fejlődés és környezettudatosság fényében. A fenntartható fejlődés és a környezettudatos szemléletmód a 21. század elejére számos vitát váltott ki. Szakedolgozatomban sorra veszem a környezettudatosság fogalmát, jellemzőit. A fenntartható fejlődés definíciója, a fogalom kialakulásának története, illetve a fenntartható fejlődéssel kapcsolatos ellenvetések, problémák és megoldatlanságok a szakedolgozatom egyik fejezetének témája.

A környezeti nevelés magyarországi történetét külön fejezetben mutatom be. Kitérek a környezeti nevelés tematikájának, a nemzeti alaptantervek változásainak problematikájára is. Kutatásomban összehasonlító tartomelemzés révén kvalitatív módszert választottam. Hat tankönyvet vizsgállok meg a környezeti nevelés szempontjából. A könyvek közül négy a NAT2012 alapján kiadott 1-4 osztályos alsó tagozatos környezetismeret tankönyvek. A másik két tankönyv a NAT2020 alapján kiadott és 3-4. osztályosoknak szól. A tematikájuk, módszereik összehasonlítása alapján a környezettudatosság kialakításának és megalapozásának mi-kéntjét kutatom.

Feltételezésem szerint a 2020-ban életbe lépett Nemzeti Alaptanterv szűkíti a természettudományos ismeretek tananyag tartalmát és az oktatási lehetőségeit.

Összevetve a könyvek tematikáját és módszertanát, arra a következtetésre jutottam, hogy a környezeti nevelés nem éri el célját a mégoly koncentrált és sűrített tudásanyag átadásával.

A környezettudatosság nem tudásanyag, hanem szemléletmód. Ehhez pedig hosszan tartó, minél korábban kezdődő, egymásra rétegzett tudástartalmak, tapasztalatok és felfedezések összessége szükséges. A két évfolyamra sűrített tudásanyag túlságosan sűrű és tömény ahhoz, hogy idő legyen élményszerűen a környezettudatos szemléletmód megalapozására.

A környezeti nevelés egy életen át tartó folyamat. A megalapozására minden egyes életkorra és életévre szükség van.